

Tednik

Učiteljski Tovariš.

Glasiló avstrijskega jugoslovanskega učiteljstva.

Štev. 29.

V Ljubljani, 21. malega srpana 1905.

XLV. leto.

»Učiteljski Tovariš« izhaja vsak petek. Ako je na ta dan praznik, izide list dan pozneje. Vse leto stoji 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spise je pošiljati samo na naslov: Uredništvo »Učiteljskega Tovariša« v Idriji. Naročnino prejema Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Rokopisov ne vračamo. — Oglasi in poslanice stanejo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavlanje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Vsebina: Poglavlje o kulturi. — Deželna učiteljska skupščina v Ljubljani. — Naš denarni zavod. — Kritikujoči glasovi. — Odkritje Žumrovega nagrobnega spomenika. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Uradni razpisi učiteljskih služb. — Inserati.

Poglavlje o kulturi.

V preudarek nje zaščitnikom in nje krvnikom.

V kulturi je moč naroda, in s kulturnim napredkom narodovim se vzporedno množi tudi njegova moč. Le kulturno izobražen narod se more zavedati v dovoljni meri svojih pravic, svojega narodnega dostojanstva, zavedati se svoje lastne avtoritete, ker se vse te vrline morejo poroditi le v kulturno izobraženem duhu. Kultura je pogoj moralne moči, ki je neprestana izpodbujevalka fizične sile, da ta ne omaga v delu in naporu. Kjer ne skrbe za moralno in se zanašajo le na fizično moč, je rezultat podoben uspehu dela kakega mogočnega stroja, ki je brez dovoljne gonilne moči. Tak stroj bi, kakor hitro bi zahtevali od njega večje produkcije, obstal v kljub svoji močni konstituciji.

Da je res tako, nas uči zgodovina sedanjega in preteklega časa.

Grki in Rimljani so gospodarili celim plemenom, ki so imenovana naroda po številu glav in po fizični moči daleč nadkriljevali, ki so pa za njimi istotako daleč zaostajali v kulturi — v moralni moči.

Takisto priča o tem zdajšnja ruskojaponska vojna. Gotovo je, da je vzrokov ruskih neuspehov več, vendar pa se nad aktivno rusko birokracijo in nad ubogim pasivnim ljudstvom najbolj maščuje zanemarjanje in namensko zadrževanje kulturnega stremljenja v prostem ljudstvu, in edino pravo odškodnino za vse žrtve si morejo Rusi pridobiti le na ta način, če ne zaprejo ušes ter dovoljno upoštevajo nauk, ki se jim sam glasno ponuja: »Osvoboditi ljudstvu potom izobrazbe njegovo dušo!« Ljudstvo brez kulture je slepa masa, in šele izobrazba mu odpre pogled.

Pa ne samo v moralnem oziru nadkriljujejo kulturni narodi druge, v kulturi zaostale, ampak tudi v gmotnem.

Na podlagi gmotne in strokovne izobrazbe si zna kulturno izobražen narod vsak košček zemlje obrniti v svoj prid in vsako prirodno moč plodonosno uporabiti. Razne pridelke umeje sam doma predelati v izdelke in to, kar bi se moralo naročiti drugje, dobi lahko doma, pri domačem izdelovalcu in denar ne roma v tuje roke, ampak ostane

na domačih tleh. Tako se množi imetje domačinov, imetje domače zemlje. Seveda je treba dolgega in vztrajnega dela, preden se dožene pri ljudstvu ta višek kulturne izobrazbe:

Ker je torej za obstanek treba toliko moči, toliko energije in ker ima vsa ta potrebna moč svoj izvir in svoje življenje v kulturni izobrazbi, mora vsakdo, ki je veren sin in odkritosrčen prijatelj svojega naroda, imeti za sveto nalogo, posvetiti vse moči v to, da se narod kulturno dvigne.

V dosego vsakega namena pa je treba gotovih sredstev, in kot sredstvo v dosego prej označene naloge mora biti šola, ljudsko šolstvo, ki pa se mora dvigniti s svojega sedanjega nivoja na veliko višjo stopnjo popolnosti. In zopet pravimo:

Komur je na srcu narodova bodočnost, mora delovati z vsovnemo za pozdigo šolstva.

V ta namen bi bilo treba, da se šole razširijo, da se enorazrednice pomnože v večrazrednice, da se odpravijo nezdravi, vlažni, temni, majhni in zatohli šolski prostori, da se predelajo učni načrti v smislu zahtev praktičnega življenja.

Pa to še ni vse. Pozabiti pri tem ne smejo nas učiteljev, šoloizvrševalnih faktorjev.

Nihče ne more dognati skrajne popolnosti v izobrazbi, pa tudi mi ne, dasi bi jo rabili malone najbolj; ljudstvo namreč zahteva od učitelja, da naj je strokovnjak v vseh mogočih panogah vede. Četudi to ni mogoče, vendar pa so razmere take, da moramo zahtevati, da se nam da več splošne in strokovne izobrazbe.

Da bo torej učiteljevo delo na polju kulture uspešnejše, se mora vsak, komur je mar napredek ljudstva, potezati za to, da se učiteljstvu odpre pot v univerze.

Vsak pa, ki je iz mesa in kosti kakor smo mi, hoče imeti v svrhu svojega obstanka svojemu delu primernega plačila. Če trpi pri svojem delu pomanjkanje, tako da si mora še drugod iskati zaslužka, izgubi veselje do svojega poklica, in kjer pa ni do dela veselja, tam tudi ni pravih uspehov. Takšni so vsi vidni ljudje in takšni smo tudi mi.

Zato kličemo: Komur je na srcu kulturni napredek naroda, naj skrbi za to, da bo dobilo učiteljstvo zaslužen plačilo, naj skrbi za gmotno izboljšanje učiteljskega stanu.

Stanje šolstva, oziroma naroda je tako odvisno od stanja učiteljstva, kot je odvisna rast rastlin od vremena; če je vreme ugodno, je rast uspešna in nasprotno.

Če torej vse rečeno nakratko združimo v celoto, dobimo sledeče izvajanje:

Od stanja kulture je odvisno življenje in smrt vsakega naroda. Uspešno procvitanje kulture pa je mogoče le potom saniranega šolskega ustroja, k čemur je seveda šteti tudi gmotno stanje učiteljstva, ker le na ta način more izobrazba prodreti tudi v maso, in kdor ima srce za narod, je njegova sveta dolžnost delovati vselej in povsod v tem smislu. Vsakdo, ki tega ne stori, koplje grob svoji domovini; tisti pa, ki dela še celo v nasprotnem smislu, je pa krvnik svojega naroda. Vsaka država, ki se ne ogreva dejansko za zgoraj omenjena stremjenja, je svoj lasten grobokop, in država, ki zavzema celo nasprotno stališče, je sama svoj krvnik. In vprašamo: ali je treba iti daleč, da pridemo v tako državo? Odgovora nam ni treba zapisati, ker na to lahko odgovori vsak sam.

Nihče ne more biti tako hudoben, da bi si upal trditi, da je naš narod kultiviran, nasprotno pa tudi ne more nihče biti tako optimističen, da bi rekel: Dopolnjeno je! Nasprotno mora vsak uvideti, kdor količkaj pozna naše razmere, da je pri nas na kulturnem polju še vedno mnogo neobdelanega sveta, in da čaka delavcev na kulturnem polju še ogromno mnogo dela, posebno ker smo mi zaradi svoje burne zgodovinske preteklosti kulturno zaostajali in ker gre kultura hitro svojo pot naprej; kdor se je energično ne oprime, zaostane. Vkljub temu torej, da je pri nas tako potreba dobre organizacije na kulturnem polju, je vendar ravno pri nas cela jata ljudi, ki zaslužijo ime narodnih krvnikov. Oni so smrtni sovražniki ljudske omike, razen one enostranske, s katero izkušajo dognati svoje sebične namene. Vsak kulturni pojav hočejo zatreti že takoj v kali in zato napadajo šolo kot prvoboriteljico na kulturnem polju z namenom, jo ali zatreti ali pa jo pridobiti za svoje namene. Imenujemo jih klerikalce.

Kjerkoli napravijo ti ljudje kak shod, udrihajo po šoli in ščuvajo ljudstvo proti nji.

Dobro je znana žalostna resnica, da je na Kranjskem več enorazrednic kakor pa dvorazrednic in večrazrednic in da glede tega daleč zaostajamo za drugimi kronovinami (kakor n. pr. za Štajersko). Da tak nedostatek močno ovira uspešno delovanje šole, mora uvideti vsak, ki ima zmožnost le količkaj misliti in ki ni tako in toliko hudoben, da bi lagal samemu sebi. Toda stranka, ki ima namen, da se loči od drugih framasonskih in anarhističkih strank (ime katoliška stranka) pa tega ne priznava. Glede tega je mogoče le dvoje: ali se v resnici tako malo na šolstvo razume, da ne more tega spoznati, ali pa, kar je istotako mogoče, da jo sili zavist, izvirajoča iz hinavske sebičnosti, da laže sami sebi. Če je pravo prvo, ji mi kar najodločneje prepovemo, vtikati se v naše zadeve, če je pa pravo drugo, ji povemo, da so kaj takega zmožne le podle in propadle duše.

Pri vsaki priliki kažejo svojo mržnjo do šole in do učiteljstva. Če bi se imela kje šola višje organizovati, kdo je tisti, ki z vsemi močmi nasprotuje temu delu? Duhovnik, ki straši ljudstvo s stroški, ki bi jih to povzročilo, ki jih hoče dobiti na svojo stran s tem, da jim po svoje dokazuje nepotrebo takega podvzetja, češ, saj je že dovolj šole, ni absolutno nič prida!

Večkrat smo že čitali v »Slovincu« ali »Domoljubu«, da zidajo tukaj in tam novo šolo. Ali čitali smo tudi dostavek, da je to nepotrebno, ker napravlja stroške.

Vprašamo: V kak namen se pišejo take novice? Očividno v nikak drug kakor v ta, da z njimi bude v ljudstvu zlo voljo nad šolo in otežkočijo učiteljstvu njega stališče. Ravno tako rujejo zahrbtno in očitno, če v kakem kraju ustanavljajo novo šolo; in tako se zgodi, da je v kakem kraju ljudstvo proti šoli in učitelju tako nahujskano, da si ta vkljub svojemu plemenitemu delovanju kot učitelj ni svest svojega življenja pred farškimi zaslepljenci, da ga v svoji slepoti hočejo pobiti kot svojega največjega sovražnika. Zdaj pa vprašamo široko javnost in merodajne faktorje: Ali niso taki hujskači ljudje, ki so osebno nevarni in ki bi jih morali zapreti?

Na ta način hočejo zatreti in zamoriti vsak kulturni pojav. Da bi jim delo še uspešneje šlo izpod rok, se zaganjajo z vsemi sredstvi v učiteljstvo. Denuncirajo ga, kjer in kakor morejo, blatijo ga in obrekujejo, hotoč ga spraviti ob ugled. Zarotili so se tudi, ga gmotno uničiti in ne vztrajajo pri tem (krščanskem) delu nič manj kot cela štiri leta. In ni se čuditi njih vztrajnosti, če pomislimo, da s tem posredno zatirajo in more ljudsko kulturo, in to je v njih principu. Skoro gotovo bi nas bili že požrli, ali kar bi se v najugodnejšem slučaju zgodilo, nas prekrstili v svoje mežnarje, če bi ne imeli v zaščitnikih kulture nekaj pravih prijateljev. Prišli pa so sedaj časi, da apelujemo na svoje prijatelje, da pokažejo svojo naklonjenost v dejanskem zastopanju naših interesov in si zato h koncu želimo dvoje:

Pridno naj se množi število dejanskih prijateljev kulture; zaslužen plačilo pa naj zadene nje krvnike za njih radovoljno ubojstvo, ki z njim smrtno greše nad narodom.

Deželna učiteljska skupščina v Ljubljani.

C. kr. deželni šolski svet
za Kranjsko.

Št. 2960.

Ljubljana, 25. junija 1905.

Na podlagi II. člena ministrske odredbe z dne 8. maja 1. 1872, št. 3306, M. V. Bl. št. 40, sklicuje c. kr. deželni šolski svet na dan 4., 5., 6., oziroma tudi 7. septembra t. l. deželno učiteljsko skupščino in postavlja na dnevni red sledeče razprave:

- I. Katera učila mora imeti vsaka ljudska šola na Kranjskem?
- II. Risanje na naših ljudskih šolah v smislu današnjih zahtev.
- III. Pouk po oddelkih s posebnim ozirom na poldnevni pouk na ljudskih šolah na Kranjskem.
- IV. Smeri, ki naj bi se po njih premenil učni načrt na kranjskih ljudskih šolah.

V. Eventualni predlogi članov deželne učiteljske skupščine, ki se morajo do 4. septembra t. l. pismeno javiti predsedniku skupščine, c. kr. deželnemu šolskemu nadzorniku za ljudske šole.

Deželna učiteljska skupščina se vrši v veliki dvorani »Mestnega doma«.

V smislu člena II. § 12. ministrske odredbe z dne 8. maja 1872, št. 3306, M. V. Bl. št. 40, se priredi od 1. do 7. septembra t. l. na dekliški šoli pri Sv. Jakobu razstava učil.

Razstava bo obsegala sledeče oddelke:

I. Razstavo vseh potrebnih učil za posamezne kategorije kranjskih ljudskih šol.

II. Razstavo učil, ki so jih naredili kranjski učitelji sami.

III. Da dobi učiteljstvo vpogled v risanje po prosti metodi, razstavijo c. kr. moško in žensko učiteljske, meščanska šola v Krškem in mestne šole v Ljubljani izdelke svojih gojencev, oziroma učencev.

IV. Vrhutega priredi založna tvrdka Pichlers Witwe & Sohn na Dunaju istodobno svojo lastno izložbo modernih učil in postavi v Mestnem domu skioptikon, kjer se vrše za deželne učiteljske skupščine vsak večer predavanja in demonstracije za učiteljstvo.

Priglase za razstavo učil sprejema predsednik razstavnega odseka, c. kr. vadnični učitelj in okrajni šolski nadzornik Anton Maier v Ljubljani; razstavni predmeti pa naj se pošljejo najkasneje do 15. avgusta vodstvu I. mestne deške ljudske šole, Ljubljana, Komenskega ulice.

C. kr. okrajni šolski svet (c. kr. mestni šolski svet) se pozivlja, da nemudoma obvesti o tem c. kr. okrajno nadzornike, vse izvoljene člane deželne učiteljske skupščine in vsa šolska vodstva.

Za c. kr. deželnega predsednika:

Schaffgotsch, s. r.

* * *

Št. 3155.

Imenik

članov deželne učiteljske skupščine, ki se vrši o velikih počitnicah leta 1905 v zmislu odloka c. kr. deželnega šolskega sveta za Kranjsko z dne 25. maja 1902, št. 1652.

A.) Na podlagi § 14. al. 3. ministrske odredbe z dne 8. maja 1872., št. 3306, M. V. Bl. 40:

C. kr. šolski nadzorniki:

1. Peerz Rudolf, c. kr. glavni učitelj v Ljubljani;
2. Zupančič Vilibald, profesor na c. kr. ženskem učiteljskem v Ljubljani;
3. Belar Albin, c. kr. profesor na državni realki v Ljubljani;
4. Turk Jožef, nadučitelj v Dolnjem Logatcu;
5. Thuma Ivan, nadučitelj v Postojni;
6. Kalinger Ferdo, nadučitelj v Toplicah;
7. Maier Anton, c. kr. vadnični učitelj v Ljubljani;
8. Stiasny Ljudevit, nadučitelj v Zagorju;
9. Črnivec Anton, ravnatelj c. kr. moškega in ženskega učiteljskega v Ljubljani;
10. Ravnatelj meščanske šole v Krškem?

B. Na podlagi § 14. al. 1. omenjene ministrske odredbe izvoljeni člani:

Šolski okraj Postojna.

11. Skala Anton, nadučitelj v Vipavi;
12. Rudolf Ivan, nadučitelj v Št. Vidu pri Vipavi;
13. Česnik Karel, nadučitelj v Knežaku.

Šolski okraj Kočevje.

14. Schescharg Franc, nadučitelj v Kočevju;
15. Windisch Josip, nadučitelj v Dolgi vasi;
16. Gregorač Franc, nadučitelj v Dolenji vasi pri Ribnici.

Šolski okraj Krško.

17. Rant Franc, nadučitelj v Radečah;
18. Schmidinger Ana, učiteljica v Krškem;
19. Lunaček Aleksander, nadučitelj v Št. Rupertu.

Šolski okraj Kranj.

20. Miklavčič Janja, učiteljica v Kranju;
21. Luznar Franc, nadučitelj na Primskovem;
22. Ivanc Franc, učitelj v Kranju.

Šolski okraj Ljubljana (mesto).

23. Konschegg Friderika, učiteljica v Ljubljani;
24. Jelenc Luka, učitelj v Ljubljani;
25. Črnagoj Franc, učitelj v Ljubljani (Barje).

Šolski okraj ljubljanska okolica.

26. Trošt Franc Ks., nadučitelj na Igu;
27. Gregorin Jožef, učitelj na Viču;
28. Petrovec Tomaž, nadučitelj v Polhovem gradu.

Šolski okraj Litija.

29. Zajec Jožef, nadučitelj, Veliki Gaber;
30. Andoljšek Bernard, nadučitelj, Litija.

Šolski okraj Logatec.

31. Benedek Jožef, nadučitelj v Planini;
32. Likar Hinko, nadučitelj v Grahovem;
33. Šest Andrej, nadučitelj v Cerknici.

Šolski okraj Radovljica.

34. Rasinger Mihaela, učiteljica v Radovljici;
35. Zavrl Valentin, nadučitelj v Begunjah;
36. Rus Franc, nadučitelj na Bledu.

Šolski okraj Rudolfovo.

37. Kutnar Ivan, nadučitelj v Žužemberku;
38. Matko Martin, nadučitelj v Toplicah;
39. Jelenec Štipko, nadučitelj na Dvoru.

Šolski okraj Kamnik.

40. Letnar Lovro, nadučitelj v Mengšu;
41. Tomaž Ivan, nadučitelj v Moravčah.

Šolski okraj Črnomelj.

42. Šetina Franc, nadučitelj v Črnomlju;
43. Lovšin Franc, nadučitelj na Vinici.

C. kr. deželni šolski svet za Kranjsko.

Ljubljana, dne 15. septembra 1902.

Za c. kr. deželnega predsednika: Schaffgotsch, s. r.

* * *

V tem imeniku pogrešamo imen tistih legitimnih zastopnikov učiteljstva, oziroma članov deželne učiteljske skupščine, ki so bili izvoljeni, pa so se preselili na službena mesta v druge okraje. Ker ne govori nikjer zakon, da ugasne s preselitvijo izvoljenčevo tudi njegov mandat, smatra učiteljstvo, da so prizadeti delegati še vedno člani deželne učiteljske skupščine. — Deželni šol. svet v Ljubljani naj torej imenik članov izpopolni v navedenem smislu, da ne bo zmešnjav in nepravilnosti!

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca rožnika 1905 K 87.273.26.

Naznanilo. Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštinih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

Kritikujoči glasovi.

Škofovi zavodi.

V 27. številki »Gorenjca« čitamo pod gorenjim naslovom članek, ki ga podajamo svojim čitateljem tudi zategadelj, da lahko svare ljudi pred nevarnostjo.

»Gorenjec« piše:

Če se je po listih očitalo škofu Jegliču, da so njegovi zavodi popolnoma nepotrebni, je odgovarjal škof vedno v »Slovincu«, da hoče skrbeti za izobrazbo ubožnih slojev. Naš kmet da vedno bolj peša in da mu v doglednem času ne bo mogoče na lastne stroške pošiljati svojih otrok v srednje šole. Ob tej nepriliki se bo pokazala dobrohotnost ljubljanskega škofa za naše ljudstvo, ker se bodo v šentvidskem zavodu izobraževali ubožni dijaki brezplačno. Mi teh obljub nismo nikdar upoštevali, ker smo bili prepričani, da v tem oziru škof obeta nekaj, česar sploh ne more izpolniti, ker za to nima denarnih sredstev. In kako prav smo imeli, je dokazal škof sam v članku, ki ga je priobčil v »Slovincu« in v katerem pravi, da se bo v jeseni letošnjega leta odprl prvi razred v škofovih zavodih. Tu navaja pisec, da bodo imeli plačevati dijaki izven Kranjske za hrano in stanovanje po 500 K na leto, Kranjci po 400 K. Če pridenemo še 100 K za obleko, knjige in male izdatke, vidimo takoj, da bo vzgoja šolskih otrok v šentvidskih zavodih mnogo dražja nego na katerem drugem javnem zavodu. Pomisliti je tudi treba, da tu odpadejo vse štipendije, ki se oddajajo na drugih srednjih šolah.

In v prav elegičnem tonu ponavlja škof, da mu bo mogoče le prav malo dijakov brezplačno sprejeti v zavode. To je čisto naravno in pri žalostnih škofovih financah drugače tudi ni mogoče.

Odkar je objavil škof ta članek, opazujemo posebno po Gorenjskem, da tekajo duhovniki kakor misijonarji okolo zamorčkov, okolo staršev, ki imajo za srednje šole godne otroke. Danes hočemo le konstatirati, da so ti agitatorji v dvojnem oziru jako neodkritosrčni.

Prvič v tem oziru, da obetajo ljudem, da se bodo njihovi otroci sprejemali brezplačno v zavode. Ti dušni pastirji vedo dobro, da s takimi obljubami delajo le zgago. Škof sploh ni v stanu sprejemati dijakov brezplačno v svoje zavode, ker nima denarja in to tudi sam priznava.

Drugič — in to bi posebno poudarjali — pa ti dušni pastirji pri tej agitaciji nekaj zamolče. To je jako važno in v tej točki tudi škof ni odkritosrčen. Anton Bonaventura sicer prizna, da ima dosedaj le enega izprašanega kandidata, ne pove pa, kake posledice ima ta okolščina. In to je, da zavod nima pravice javnosti in te v doglednem času tudi ne more dobiti, ker bi se moralo v to

svrhu izkazati potrebno število usposobljenih učnih moči in tudi nekaj učnih uspehov!

Mi občudujemo heroizem tistih mladih ljudi, ki bodo vezali svojo življenjsko usodo s škofovimi zavodi, ali to je njihova stvar, ki nas ne briga. Ne zdi se nam pa prav, da zamolči škof sam in tudi njegovi agitatorji, da vabi mlade ljudi na privatni zavod, kjer se ne morejo vršiti nikaki izpiti, ne dajati nikaka veljavna izpričevala. Mi ne maramo biti preroki, ali pred očmi nam je ena eventualnost, ki lahko nastane iz tega razmerja, in na to hočemo danes opozoriti, ko še ni prepozno. Če je že življenje nas vseh kakor kaplja na veji, velja to posebno o škofovanju Antona Bonaventure. Njegov denarni položaj, njegovo socialno stališče, njegovo razmerje z vladajočimi krogi, njegov ugled ni po tem, da bi njegov največji častilec mogel trditi, da bo, recimo, še dve leti birmoval po kranjski deželi. In če se mu kaj primeri, kaj pa potem? Popolnoma gotovo bo prvi korak njegovega naslednika, da zapre šentvidske zavode že zaraditega, ker jih ne bo mogel vzdrževati. Dohodki gornjegrajske domene so se zaradi neugodne pogodbe z laškim Židom jako skrčili. Posestvo samo je zadolženo. Škof se je moral visoko zavarovati za življenje, ker se mu drugače ni dovolila vknjižba posojila. Zaraditega mora plačevati ogromno zavarovalnino in obresti. »Prostovoljni« davek, ki ga je naložil našemu ubogemu ljudstvu, ima neznatne uspehe. Lov na testamente je tako diskreditiran, da trdi dr. Žitnik v državnem zboru, da ne sprejema niti denarja v shrambo. In v tem položaju naj nosi škof breme vzdrževanja cele srednje šole, skrbi za šolanje učnega osebja, naj je plačuje, četudi še tako beraško, naj vzdržuje poslopje, skrbi za biblijoteke, muzeje in učila.

Kaka usoda torej čaka tistih nesrečnežev, katere bodo nagnali duhovniki v te zavode? Prav lahko je mogoče, da bo vegetiral zavod eno ali dve leti brez pravice javnosti. In če pride katastrofa, ki ni ravno daleč, bodo ti mladi ljudje vrženi na cesto. Potem bodo prestopali na državne gimnazije, ali tam bodo morali delati izpite. Od njih se bo zahtevalo tisto, kar se zahteva od dijakov javnih srednjih šol. Javne srednje šole pa imajo docela drugo podlago, drugi učni načrt nego škofovi zavodi, kjer je glavno načelo, gojiti v prvi vrsti versko, katoliško naziranje. Kakšna bo usoda teh zapeljanih ljudi!

Zaraditega kličemo danes škofovim agitatorjem na ves glas: če lovite dijake za škofove zavode, povejte tudi staršem, da to ni javna šola, ampak privatni zavod, da dijaki v teh zavodih ne bodo mogli delati šolskih izpitov, ne dobiti veljavnih izpričeval.

Danes kolnejo po deželi ljubljanskega škofa najbolj tisti ljudje, ki jim je ugrabil kako dedščino. Bojimo se, da ga bodo čez par let kleli tudi tisti starši, ki so zaupali njegovim zavodom svoje otroke. In da bi ne bili sokrivi tega greha, če bi staršev ne opozorili na to nevarnost, zato smo napisali te vrstice.

Odkritje Žumrovega nagrobnega spomenika.

Deželno slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani ter učiteljski društvi kranjskega in radovljiškega okraja so poslala svoje zastopnike, oziroma člane dne 15. t. m. v Kranj,

da odkrijejo svojemu bivšemu predsedniku, članu, nadzorniku, šol. ravnatelju in uredniku »Učit. Tovariša«, Andr. Žumru, na kranjskem pokopališču nagrobni spomenik. Prihitelo je k tej slavnosti okrog 100 učiteljev, oziroma učiteljic, prišlo pa je tudi toliko gospode — moških in dam — da je bilo lepo kranjsko pokopališče ob polu 6. uri popoldne čisto polno.

Vsi so ljubili in spoštovali pokojnega šolnika Žumra, zato je prišli počastiti njegov spomin.

Učitelji-pevci so se razpostavili ob spomeniku in pod vodstvom tovariša gosp. V. Rusa zapeli efektno Jenkovo »Molitev«.

Potem stopi pred spomenik tovariš gosp. E. Gangl in izpregovori tako-le:

Danes smo se drugič zbrali na tem mestu. Prvikrat smo prišli, da smo ga položili k večnemu počitku, danes smo se pa sešli, da počastimo spomin prijatelja Andreja.

Pravim: prijatelja Andreja! Zakaj dasi je stal po svojem službenem značaju nad nami, je bil po svojem srcu vedno med nami. Njegovo dostojanstvo se ni dvigalo v nimbu odurne samosvesti v nedosežne višave, ampak njegovo dostojanstvo mu je dajalo priliko, da se je udružil v naše vrste z vsem poštenim srcem, z vsem iskrenim prijateljstvom: ni ga pretvorilo in ni izkopal med nami in med njim neprestopne vrzeli; njegovo občevanje z nami je nosilo zmerom znak odkritosrčnosti in zaupnosti brez prisiljene prijaznosti. Stal je v naših vrstah kot mož blagega srca, odkritega značaja in tvorne energije. Učiteljstvo ga je nosilo na ramah, a ga je dvignilo samo nanje kot dobrega prijatelja in svetovalca, zagovornika in tovariša. Ko bi se dvignil sam nanje, bi ne ostal spomin nanj tako čist in neoskrunjen v naših srcih, in ne obračale bi se naše oči s hrepenenjem v ono dobo nazaj, ko je še bival med nami. Veselo bi se nam dvigale prsi, ker bi ne bilo več peze na njih, a danes nam je žalostno, saj se je iz telesa naše skupnosti izluščil košček zlatega jedra, ki je padlo v to zemljo, potrebno počitka, a ne hrepeneče po njem.

Delo je bilo smoter njegovemu življenju. Ni mu dalo pokoja niti tedaj, ko bi ga rabilo telo, ki je vanje sekala bolezen s strupenimi zobmi. Ali moč njegove volje je bila jačja kot odpor pešajočih fizičnih sil. Duh, prepojen z ideali, je vodil njegova pota in narekoval srcu, besedi in peresu dejanja, ki so uspevala in rodila lepe sadove na polju našega šolstva in v živahnem gibanju naše organizacije. Kot blagovestnik, noseč tešila in bodrila iz kraja v kraj, je hodil po teh cestah in strminah. Spotoma mu je razmišljal duh, kaj naj ukrene, da nam napravi delo lajše in napor uspešnejši, da nam ne bo poklic jarem tlačanstva in življenje brez solnca. Nikoli nisi zatorej videl na njegovem licu tistega izraza, ki ti odkriva zlobnega zasednika, da ti dá ob vsaki najmanjši priliki okusiti krutost svoje moči. Od vse njegove osebnosti je odbegnila senca. Kazal se nam je v luči svoje plemenitosti. Zato je bil v svojih delih, nam izvršenih v prid, pravi demokrat, ki je cenil vrednost dela in sodil delavca po uspehih njegovega prizadevanja. Ni nas presojal izza mize in izza knjige: življenje, ki ga je živel z nami, nas je zbližalo tako, da ni bilo med nami in njim nobenih skritih namenov. Beli dan je sijal na naša skupna pota!

Tukaj, ob tej grudi, so se razmeknile steze. Njegova se je iztekla v hladno zemljo, naše drže po šumnem, neprijaznem življenju. Mnogotero srce, tolažbe potrebno, priroma v težkih urah semkaj, da se potoži prijatelju. Morda ga prižene semkaj tudi želja, da bi se zopet rado združilo z njim. On to

ume, saj je bil naš prijatelj, zato je mu lahko to povemo — njemu, dobremu Andreju!

Da, umrl si — in vendar živiš!

Po končanem govoru so zapeli pevci prelepo Zajčevo »Nagrobno pesem«, ki je napravila na prisotne najgloblji vtisk.

* * *

Nagrobni spomenik tvori visoka piramida iz sivega mramorja in z zlatim napisom, ki nam govori, da počiva pod njo blagi Andrej Žumer. V podstavku so izklesane besede: Umrl si — in živiš!

Žumrov spomenik pa nam tudi priča, kako zna ceniti učiteljstvo svoje zaslužne može.

Iz naše organizacije. Kranjsko.

Iz »Zaveze avstr. jugoslovanskih učiteljskih društev.«
Delegata za glavno skupščino v Pulju so nadalje prijavila sledeča »Zavezna« društva:

XII. Ormoško učiteljsko društvo: 31. Anton Kosi, učitelj — Središče; 32. Anton Porekar, nadučitelj — Hum; namestnica gospodična Julka Valentinčič, učiteljica — Hum.

XIII. Slovenjebistriško učiteljsko društvo: 33. Leon Verbič, učitelj — Črešnjevce.

XIV. Učiteljsko društvo za mariborsko okolico: 34. Richard Pestevšek, učitelj — Reka pri Mariboru; 35. Ivan Robnik, učitelj — Sv. Križ nad Mariborom.

XV. Ptujsko učiteljsko društvo: 36. Franc Cvetko, učitelj — Sv. Andraž v Slov. gorica; 37. Pavel Flerè, učitelj — Sv. Marko pri Ptuj.

XVI. Kranjsko učiteljsko društvo: 38. Gospodična Ana Petrovič, učiteljica — Smlednik; 39. Karel Mahkota, učitelj — Velesovo; 40. Franc Rojina, nadučitelj — Šmartno p. Kranju; 41. Franc Luznar, nadučitelj — Primskovo.

XVII. Učiteljsko društvo kotara Volosko: 42. Avgust Rajčič, nadučitelj — Opatija; 43. Štefan Šiškovič, nadučitelj — Herpelje-Kozina.

XVIII. Ljubljansko učiteljsko društvo: 44. Jakob Dimnik, nadučitelj — Ljubljana; 45. Jakob Furlan, učitelj — Ljubljana; 46. Karel Javoršek, učitelj — Ljubljana; 47. gospodična Marija Marout, nadučiteljica — Ljubljana; 48. Vendelin Sadar, učitelj — Ljubljana.

XIX. Učit. društvo za okraj Ljubljanske okolice: 49. Simon Punčah, nadučitelj — Šmarje pri Ljubljani; 50. gospodična Jerica Zemljan, učiteljica — Ig-Studenec.

XX. Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo: 51. Auernik Franc, nadučitelj — Sv. Florijan; 52. Franc Rošker, nadučitelj — Loka pri Žusmu; 53. Henrik Šumer, učitelj — Šmarje.

XXI. Učit. društvo za goriško okolico: 54. Ignacij Križman, nadučitelj — Dornberg; 55. Alojzij Urbančič, nadučitelj — Miren; 56. Rudolf Vižintin, nadučitelj — Renče; 57. gospodična Ida Vergua, učiteljica — Št. Andraž; 58. Maks Wutih, učitelj — Gorenje polje; 59. Franc Strnad, nadučitelj — Črniče. 60. Anton Možina, učitelj — Brje; 61. Vinko Gregorič, učitelj — Opatje selo.

Štajersko.

Čebelarsko društvo učiteljev in Učiteljsko društvo za ptujski okraj zborujeta v četrtek, dne 3. avgusta t. l., ob 10., oziroma 11. uri dopoldne v šoli ptujске okolice po naslednjem dnevnem redu: A. Čebelarsko društvo. 1. Demonstracija pri šolskem čebelnjaku. 2. Poročilo tajnika in blagajnika. 3. Volitev novega odbora. 4. Nasveti. B. Učit. društvo. 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Najvažnejši podatki o čebeloreji (I. W e s i a k). 3. Naše gmotno stanje (I. K o p i č). 4. Nasveti. K prav obilni udeležbi — prihodnje zborovanje bo šele novembra — vabi

I. K o p i č,
predsednik.

Ptujsko učiteljsko društvo je imelo 6. t. m. izlet na Vurberg. — Zbralo se nas je še precej lepo število vzlic neznosni vročini kakor tudi okolnosti, da je Vurberg ob periferiji ptujskega okraja. Na izletu smo imeli veselje pozdraviti dobrodošle goste: gg. dr. Žihra iz Maribora, tov. Škrjanca z g. soprogo in tov. gdč. Vučnik od Sv. Ruperta, tov. g. Gselmana in gdč. Čokl od Sv. Martina, tov. g. Kranjca in g. župnika Mihaliča, oba od Sv. Barbare in učiteljsčnika g. Žibra. Najprej smo si ogledali vurberški grad z znamenitimi starimi slikami in starinami, ki imajo svoje začetke še v času vitezov. G. tov. iz Vurberga, Hauptman, je bil tako prijazen, da nam je razkazoval in razlagal pomen raznih slik. — Po tem izletu na grad je bilo zborovanje v slavnostno okrašenem šolskem poslopju. Tukaj pozdravi g. predsednik še enkrat s toplimi besedami vse goste kakor tudi vse navzoče, ki se niso ustrašili ne truda ne stroškov, da pokažejo svojo stanovsko zavest. Ozrli smo se malo okolo po zbranih in zapazili — sicer popolnoma nič nenavadnega — da so navzoče iz domačega okraja 4 cenjene tovarišice, piši in čitaj: štiri! Pa kakor rečeno, nič izvanrednega! — G. predsednik čestita novoporočencema g. J. Gorupu in gospe Filomeni Gorup-Kosi, oba s Polenškaka — Bog ju živi!

Ker nas je čas lovil, se je izpremenil dnevni red nekoliko in prišel je takoj s svojim predavanjem tov. g. Žihar. Z izbornim humorjem in dobro osoljenimi dovtipi nam je razlagal zgodovino vurberškega grada in v tragičnih besedah je slikal življenje vurberških prejšnjih učiteljev in nam predstavil svojega prednika - nadučitelja, nad osemdesetletnega starčka g. Tašnerja. Kako je ugajalo njegovo predavanje, je pokazalo najbolj priznanje, ki ga je žel za to od poslušalcev. Naj mu bo izrečena na tem mestu zahvala!

Nato sta se izvolila dva delegata za zborovanje »Zaveze«, in sicer: Fr. Cvetko od Sv. Andraža in Pav. Flerè od Sv. Marka, in za zborovanje »Lehrerbunda« Fr. Šorn od Sv. Lovrenca na Drav. polju in J. Kopic iz Ptujске okolice.

Zopetno zborovanje se je sklenilo na prvi četrtek avgusta na Ptuju z ozirom na to, da septembra in oktobra ni potem nobenega zborovanja.

Nato smo šli v Golobovo gostilnico, kjer smo se ob izborni postrežbi in ob zvokih godbe zabavali do večera. —

S tem bi torej končal. Leži pa na meni še stari dolg, namreč poročilo zborovanja 4. maja. O mea culpa, kako smo zaostali! —

Tudi ta dan smo pozdravljali celo vrsto gostov: g. prof. Lauterja z gdč. hčerko; iz mariborske okraja so došli tov. Požegar, Gselman, Namestnik, gdč. Čokl, tov. g. Kosi iz Središča in domače goste: g. okr. učit. Ozmec, g. Trstenjak in obe gdč. tov. Trstenjak. Vse te in lepo število domačih učiteljev pozdravi torej g. predsednik in naznani novo pristopivše člane: gdč. Ido Binder od Sv. Marjete, gdč. Minko Furlan iz Dornove in g. A. Kovačeca od Sv. Vida.

Pri poročilu tega zborovanja, pri katerem ni bilo itak dosti vzporeda, čutimo dolžnost, da izrekamo najiskrenejšo zahvalo g. prof. Lauterju za njegovo temeljito predavanje o računstvu. Videlo se je g. prof., da govori res — kakor se je izrazil sam — o svojem duševnem življenju. Hvaležni moramo biti za to njegovo predavanje v prvi vrsti njemu kakor tudi učit. društvu, da se je potrudilo za predavanje. Želeti bi bilo, da bi se zgodilo to večkrat, in gotovo bomo imeli pri zborovanjih polnoštevilni obisk, kakor je ravno pokazal ta slučaj. Gotovo se bo to zgodilo in gotovo se bo bolj zbudila učiteljska zavest pri vseh, če vidijo, da imajo poleg koristi v stanovskih zadevah tudi še korist v drugem oziru.

Torej le na delo, g. prof. Lauter je tako obljubil še nekaj predavanj v svoji stroki, kar vsi najiskrenejše želimo!

— è. —

Književnost in umetnost.

Šolska izvestja. Prejeli smo nekatera slovenska in hrvaška šolska izvestja. Večina se odlikuje po mnogobrojnih statističnih in uradnih poročilih. Morda izpregovorimo o njih še kaj več.

Popotnik. Leto XXVI. Št. 7. Na uvodnem mestu beremo Avguština Požegarja nadaljevanje široko zasnovanega spisa »Vpliv dušnih pretresov pri domači in javni odgoji«. — Aktualen je članek V. Pulka »O preosnovi pouka v risanju.« Brez dvoma zbudil mnogo zanimanja Ivana Šege »Poglavje o sirovosti naše mladine.« — Takisto je interesanten spis tovariša K. K. »Nekaj o istinitosti pojavov.« — O higijeni šolskega poslopja govori Fr. Kocbek in M. J. Nerat v nadaljevanju skupnega referata »S I. mednarodnega kongresa za šol. higijeno v Norimberku l. 1904.« To poglavje posebno priporočamo v preudarek šolskim gospodkam. — V »Književnem poročilu« so priobčili dr. Fr. Ilešič, P. K. in Kocbek nekaj ocen. — Tudi to bogato založeno »Popotnikovo« številklo zaključuje z raznovrstnim drobižem napolnjeni »Razgled.«

Prvi slovenski kašipot za kolesarje in pešce. Prvo izdanje. Izdal in založil V. K. Nučič, I. kranjsko reklamno podjetje v Ljubljani, Šelenburgove ulice 6. Cena 2 K, po pošti proti povzetju 2 K 20 h. — Turistom in kolesarjem bo knjižica dobro služila.

Piščalka. Mesečnik, posvečen protialkoholnemu gibanju na Slovenskem. Uredništvo in upravništvo na Jagnjenici pri Radečah. Urejuje Leop. Lénard. Naročnina znaša za to polletje do novega leta 2 K. Pridejane so »Piščalki« M. J. Lermontove izbrane lirske pesmi v slovenskem prevodu. — Gradivo v »Piščalki« je mnogovrstno, zanimivo in vrlo poučno. Priporočamo!

Vestnik.

Osebnosti s Kranjskega. Ana Gerstenmayerjeva je premeščena iz Št. Vida pri Zatičini v Cerknico. Ana Jerebova, učiteljica v Ambrusu, je na lastno prošnjo upokojena. Jožef Brinar, učitelj v Sevnici, je imenovan na meščansko šolo v Krškem.

Kadar prepíše „Slovenec“ kako notico iz našega lista, ki mu prija, ne imenuje vira. Zgodilo se je to n. pr., ko je prepisal notico iz našega zadnjega lista, kjer govorimo o spominu na dobo konkordata. »Slovenec« pa seveda previdno molči o konkordatu, zato se je polastil le druge polovice naše notice. To je vestnost pravega žurnalista!

† **Janez Trdina.** Starosta slovenskih pripovednikov, odlični pisatelj Janez Trdina, je umrl dne 14. t. m. v Novem mestu v 76. letu svoje dobe. S svojimi klasičnimi spisi si je pridobil trajno častno mesto v naši literarni zgodovini. Slava njegovemu spominu!

V okrajni šolski svet kočevski je odposlalo slovensko učiteljstvo tega okraja gosp. Fr. Štefančiča, nadučitelja v Velikih Laščah. Bil je izvoljen soglasno. »Slovenčev« ruvanje ni imelo torej nobenega uspeha. Predrzo je, da se ta list vtika že v tako strogo stanovske zadeve.

Poziv vsem slovenskim društvom! Družba sv. Cirila in Metoda si je stavila pri ustanovitvi za eno svojih prvih nalog, braniti potom prave narodne izobrazbe slovensko posest pred tujim navalom, čigar namen je, siloma vzeti slovenskemu narodu kos za kosom rodne zemlje v lastni zakup, kjer naj bo edini pravni lastnik rob privandranega tujca. Znano je, da naši narodni nasprotniki ne štedijo niti z denarjem niti z drugimi sredstvi, da dosežejo svoj namen in dovrše nad slovenskim narodom svoje rabeljsko delo. Ustanovili so si nebroj družb, katerih namen je pridobiti vedno novih virov, da pridejo tem prej do svojega smotra. Če se ozremo le nekoliko let nazaj, vidimo takoj, kako dobro se jim je posrečila nakana, da ogoljufajo slovenski narod in ga pripravijo še ob to, kar mora biti in kar je vsakemu narodu najdražje, da ga pripravijo ob njegovo rodno zemljo, kjer mu je tekla zibelka, kjer je slišal prvič krasni materni jezik in kjer se je priučil ljubiti z vso dušo svojo domovino. — Vsakemu zavednemu Slovincu mora pokati srce, ko vidi, kako se je krčila slovenska posest in se še krči. Nepopisna bol in srd se mora polastiti vsakega, ko vidi, kako se oholi tujec širi na slovenskih tleh, ne zadovoljivši se s tem, da je oropal Slo-

venca njegove rodne zemlje, ampak ga uporablja potem še celo kot orožje v pogubo lastnih krvnih bratov. Dolžnost vsakega posameznika je, da priskoči zatiranim bratom-mučenikom na pomoč in stori vse, da jih reši popolnega pogina, obenem pa zastavi jez tujemu navalu. — To hvalevredno a obenem težavno nalogo je prevzela, kakor že omenjeno, družba sv. Cirila in Metoda. Dosegla je že jako lepe uspehe. Dosegla bi pa veliko več, ko bi ji bilo na razpolago potrebnih sredstev. Razni pozivi družbe sv. Cirila in Metoda kažejo, da ji ni pri najboljši volji mogoče ugoditi vsem zahtevam, ki jih stavijo na njo, ravno zaradi pomanjkanja potrebnih pripomočkov. — Akademsko društvo »Sava« na Dunaju je založilo v prid družbe sv. Cirila in Metoda vseslovenski legitimacijski listek, ker je mnenja, da bi bil to trajen in dober vir, ako bi se uvedel v vseh slovenskih društvih. — Jamstvo, da se to podjetje ne more ponesrečiti, ako je le nekoliko dobre volje, so nam Čehi, pri katerih so v rabi leg. listki, in sicer ne brez uspeha. — Obračamo se tu do slovenske javnosti, do vseh slovenskih narodnih organizacij s prošnjo, da bi nas podpirale pri tem in po svojih močeh pripomogle, da se vseslovenski leg. list kar najhitreje uvede in udomači. — Legitimacijski list naj bi bil znak ali potrdilo, da je njega lastnik res član društva, označenega na leg. listu. Zeleti bi bilo, da bi se ti leg. listi rabili pri raznih narodnih prireditvah kot vstopnice, veljavne samo za dotično prireditev. V akad. društvu »Sava« na Dunaju obstaja odsek, ki se mu je izročila uprava vseslovenskega leg. lista. Z ozirom na namen leg. lista upamo, ta bo vsak zaveden Slovenec z veseljem pozdravil to idejo ter da bodo narodna društva pridno segala po njem.

Za odsek:

phil. Mirko Kmet, tajnik. phil. Gvidon Sajovic, načelnik.

NB. Odsek posluje pod naslovom »Odsek za vseslovenski legitimacijski list« do 1. oktobra v Cerkljah na Gorenjskem. — Cena komadu je 20 vin. — Manj kot 50 komadov se ne razpošilja. — Imena društev, ki bodo naročila leg. list, se bodo objavljala v vseh slovenskih dnevnikih. Leg. list, ki ga je izvršil član umetniškega društva »Vesne«, g. H. Smrekar, je na ogled v uredništvih vseh slovenskih časopisov in v izložbah gg. trgovcev: Schwentner, Bonač, Hribar v Ljubljani.

Tisočsto kron je poslal v Ljubljano tovariš nadučitelj Ig. Križman kot prebitek koncerta, ki ga je priredilo goriško učiteljstvo v prid Učit. konviktu. 1100 K — prelepa, nepričakovano velika vsota — bodi v čast prirediteljem in darovalcem, a naj služi tudi v izpodbudo! Še več takih doneskov, in kmalu bomo imeli svoj dom v Ljubljani!

Delo in plačilo. Delo učitelja obrtne nadaljevalne šole na ljubljanski realki je jako naporno, in krvavo je zaslužen tisti denar, ki ga dobi učitelj za skromno nagrado. Ob današnjih gmotnih razmerah učiteljstva je tudi umevno, da učitelj komaj čaka, da mu izplačajo nagrado. Vse to je jasno; a nikakor nam ne more biti jasno, zakaj učiteljem takoj ob sklepu imenovane šole (t. j. 30. aprila) ne izplačajo nagrade. Ali poznajo učitelja samo tedaj, kadar ga rabijo za delo, in pozabijo nanj, kadar ga je treba plačati? Od dne 30. aprila do danes — v več kot dva in pol mesecih — bi poklicani krogi že lahko storili svojo dolžnost! Mi jih odločno opominjamo nanjo!

Vročinske počitnice na Štajerskem. Deželni šolski svet štajerski je izdal važen, že davno umesten odlok, da odpade popoldanski pouk, kadar je dopoldne v šoli 20° R toplote.

Ustanovo za znanstveno potovanje v Italijo in na Grško je dobil g. Anton Jeršinovič, gimnazijski profesor v Kranju.

Listnica uredništva.

G. I. J. na V. Dotično poročilo je vendar že priobčeno. Vaš članek objavimo prihodnjič. Hvala! Pošljite še kaj takega! — Na Štajersko. Članek o VII. štajerski deželni učiteljski skupščini nam je došel za danes prepozno. Pride pa prihodnjič. Iskrene pozdrave in vesel sestane v Pulju! — Zaradi tesnega prostora smo morali iz Vestnika izpustiti več zanimivosti, ki jih priobčimo prihodnjič. — V Istro. Danes teden! Pozdrav!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 942.

Kranjsko.

V radovljiskem okraju se razpisujejo sledeče učiteljske službe z zakonitimi dohodki v stalno oziroma začasno nameščenje.

1. Mesto učitelja-voditelja na enorazredni ljudski šoli na Koprivniku.
2. Učiteljsko mesto na dvorazredni ljudski šoli v Begunjah.
3. Učiteljsko mesto na novorazširjeni trirazredni ljudski šoli v Breznici.

Pravilno opremljene prošnje je poslati službenim potom tukajšnjemu uradu do 5. avgusta 1905.

Prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni službi, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno fizično sposobnost za službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Radovljici, dne 9. julija 1905.

Št. 1371.

Na štirirazredni ljudski šoli v Knežaku se razpisuje s tem novoustanovljeno 4. učno mesto v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje se imajo predpisanim potom tu sem vlagati do 30. julija 1905.

Tudi morajo prosilci, ki še niso stalno nameščeni v kranjski javni službi, z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni, dne 10. julija 1905.

Št. 1306.

Na štirirazredni ljudski šoli v Sodražici je stalno, oziroma začasno popolniti učno mesto.

Pravilno opremljene prošnje naj se semkaj vlagajo do 15. avgusta 1905.

Prosilci, kateri v kranjski javni šolski službi še niso stalno nameščeni, morajo z državno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo. Moški prosilci imajo prednost.

C. kr. okrajni šolski svet Kočevje, dne 16. julija 1905.

Št. 725.

Štajersko.

Na trirazredni, v tretjem šolskem razredu stoječi ljudski šoli v Prihovi se odda definitivno, oziroma provizorno ena učiteljska služba.

Pravredno previdene prošnje se morajo v predpisanem uradnem potu do 30. avgusta 1905 vložiti pri krajnem šolskem svetu v Prihovi, pošta Oplotnica.

C. kr. okrajni šolski svet v Konjicah, dne 7. julija 1905.

Št. 375/III.

V šolskem okraju šoštanjskem je stalno popolniti nastopna učna mesta:

1. Na šestrazredni ljudski šoli v Šoštanju, II. krajevni razred, nadučiteljsko mesto.
2. Na enorazredni ljudski šoli v Plešivcu, pošta Velenje, III. krajevni razred, učiteljsko in obenem voditeljsko mesto.

Prosilci imajo pravilno opremljene prošnje vlagati predpisanim potom do dne 10. avgusta t. l. pri dotičnih krajnih šolskih svetih.

C. kr. okrajni šolski svet v Šoštanju, dne 5. julija 1905.)*

Št. 320.

S 1. novembrom t. l. so na petrazredni ljudski šoli pri Sv. Križu v šolskem okraju ljutomerskem dve učiteljski službi stalno, oziroma ena tudi začasno, in na šestrazredni ljudski šoli pri Sv. Jurju na Ščavnici v šolskem okraju gornjeradgorskem ena učiteljska služba samo stalno namestiti.

Obe šoli stojita v III. plačilnem razredu.

Obeh deželnih jezikov popolnoma zmožni prosilci oziroma prosiateljice naj vložijo svoje pravilno, tudi z dokazom avstrijskega državljanstva obložene prošnje po službenem potu do 15. avgusta t. l. pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet Ljutomer/Gornja Radgona, dne 13. julija 1905.

*) Ta razpis nam je došel v nemškem jeziku. Prevod smo preskrbeli sami. Na Štajerskem vlada še vedno nemški birokratizem. Opozorjamo na to slovenske poslance!

Ne zabite
„Učiteljskega
konvikta!“

Šolske tiskovine

priporoča

tiskarna J. BLASNIKA naslednikov
v Ljubljani.

Šolskim vodstvom, krajnim šolskim svetom in slovenskim staršem priporočamo:

- „Zvonček“, II. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.
 „Zvonček“, III. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.
 „Zvonček“, IV. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.
 „Zvonček“, V. letnik, nevezan 5 K, v navadni vezbi 5 K 60 h, elegantno vezan 6 K 40 h.
 „Zvonček“, I. letnik, je pošel. Dobite samo še posamezne številke za skupno ceno 3 K.

Upravništvo „Zvončka“,
v Ljubljani, Rimska cesta 7.

Šolske tiskovine

odobrene po dež. šolskem svetu priporoča tvrdka
Dragotin Hribar v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Geslo: Kar plodonosno naložim,
v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani,
registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Vplačuje in izplačuje se vsak četrtek od 11.—12. ure dopoldne in vsako soboto od 5.—1/7. ure zvečer ali pa vsak dan potom poštne nakaznice ali c. kr. poštne hranilnice (čekovni račun št. 866.312). Za drugače storjena vplačila zadruga ni odgovorna.

Sprejem hranilnih vlog po 4,32%, oddaja posojil na osebni kredit po določenih rokih vračevanja (glej spodaj) proti zadostni varnosti. Za tako velja: vsaj eden dober porok in plačnik, zastava premočnin, zemljišč in vknjiženih terjatev, predznamba na plačo ali penzijo.

Prošnje za posojila brezplačno proti vpošiljatvi 20 h v poštinih znamkah za frankaturo. Tudi prošnjam za posojila naj se priloži poštna znamka za 10 h za dopošiljatev rešitve.

Vsakih 100 K posojila (dva pasivna deleža) se vrača po načinu:

A	v 12 mesečnih rokih, in sic. 11 rokov à 9 K — h, 12. rok 4 K 73 h
B	» 18 » » » » 17 » » 6 » — » 18. » 3 » 56 »
C	» 24 » » » » 23 » » 4 » 50 » 24. » 4 » — »
D	» 38 » » » » 37 » » 3 » — » 38. » — » 66 »
E	» 46 » » » » 45 » » 2 » 50 » 46. » 1 » 81 »
F	» 60 » » » » 59 » » 2 » — » 60. » — » 70 »
G	» 70 » » » » 69 » » 1 » 75 » 70. » 1 » 42 »
H	» 85 » » » » 84 » » 1 » 50 » 85. » 1 » 26 »

Zadružni lokal je v Ljubljani, Komenskega ulice št. 17.

Slavnim c. kr. okrajnim in krajnim šolskim svetom, učiteljskim konferencam, p. n. gg. šolskim nadzornikom, slavnim šolskim vodstvom toplo priporočam svoje šolske zvezke, ki so prirejene na podstavi sklepov okrajne učiteljske konference ljubljanske ter ustrezajo glede oblike, papirja in liniature vsem zakonitim predpisom.

Moji šolski zvezki

so pod jamstvom boljši in cenejši kakor katerikoli konkurenčni zvezki.

Ne apelujem na splošno vpeljavo svojih šolskih zvezkov na Kranjskem, Primorskem in Spodnjem Štajerskem samo zato, ker faktično nudim boljše in cenejše blago, nego je katerikoli konkurenčno, ampak tudi zaradi tega, ker je vsled dogovora z „Društvom za zgradbo učiteljskega konvikta“ dobička teh zvezkov deležen

„UČITELJSKI KONVIKT“.

Zahtevajte torej povsod in pri vseh trgovcih moje šolske zvezke. Solidna in točna postrežba je zagotovljena.

Glavni založnik mojih šolskih zvezkov za Kranjsko je g. Jernej Bahovec v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2 in Resljeva cesta št. 7.

Z odličnim spoštovanjem

M. GRUBBAUER

tovarna šolskih zvezkov v Lincu.